

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Číslo 360

Duben 1986

“Hearings” Helsinské Komise

Helsinská Komise ve Washingtoně pořádala “hearings”, na kterých vypovídali zástupci etnických skupin, se vztahy ke Střední a Východní Evropě ve věci t.zv. “CSCE process”; vypovídali zástupci pracovní skupiny American East European Ethnic Conference, Joint Baltic Committee a Solidarity. Mimo to, zástupci organizací, které jsou sdruženy v těchto pracovních skupinách, jako: Bulgarian National Front in the USA, Czechoslovak National Council of America, Estonian American National Council, Coordinating Committee of Hungarian Organizations in North America, American Latvian Association, Inc., Lithuanian American Council, Inc., Polish American Congress, Inc. a Ukrainian Congress Committee, Inc., předložili písemná svědectví, která se stanou součástí “hearings”, a budou vydána tiskem. Na “hearings” se také dostavila nečekaná návštěva: úředník maďarského velvyslanectví ve Washingtoně, který odposlouchal všechna svědectví a vzal si kopie všech písemných svědectví, která byla připravena pro veřejnost. Jedno je jisté: dostal, jak se zde říká, “earful”.

—afa—

Konference o “Human Contacts” v Bernu

6. března t.r. uspořádal State Department pro nevládní organizace, které pracují pro to, aby bylo v zemích sovětského bloku plněno ujednání z Helsink, přípravnou konferenci o jednáních, která budou vedena v Bernu ve Švýcarsku. Oficiální konference bude zahájena 15. dubna, ale budou ji předcházet předběžná jednání oficiálních delegací, které se musí dohodnout na postupu jednání a jiných detailech, souvisejících s vedením konference. Tato předběžná jednání budou zahájena již 2. dubna. State Department žádal — jako vždy — dokumentární materiál o porušování Helsinské Dohody se strany států sovětského bloku. Z naší strany byla americké delegaci dokumentace dodána již před měsícem, aby členové delegace měli možnost a čas seznámit se s problémy v Československu. Šest stránek textu, hodnotící celkovou situaci v Československu v této oblasti a více jak 60 stránek dokumentárního materiálu o zamítání vis a pod. tvoří podstatu dokumentace předané americké delegaci.

—afa—

Sedmý březen v Lánech

Americký velvyslanec v Československu, William H. Luers, položil dne 7. března na hrobku Presidenta-Osvoboditele, Tomáše G. Masaryka, věnec se stuhou, která nesla nápis “Od amerického lidu”. Pietní vzpomínky se zúčastnilo také několik úředníků velvyslanectví a místní občané.

Velvyslanec Luers připomněl zásluhy Presidenta-Osvoboditele, který na rozvalinách první světové války pomohl vytvořit v srdci Evropy svobodný a prosperující stát. Velvyslanec Luers zdůraznil také Masarykovy úzké styky se Spojenými státy a řekl, že Tomáš Garrigue Masaryk zůstává inspirací pro ty, kteří věří v národní nezávislost, demokratické hodnoty a harmonii mezi národy”. Při té příležitosti velvyslanec Spojených států připomněl také dalšího velkého syna, laureáta Nobelovy ceny za literaturu, Jaroslava Seiferta, který si presidenta Masaryka velmi vážil. Svůj projev v Lánech velvyslanec Luers uzavřel slovy: “S velkou úctou a pokorou kladu tento věnec od amerického lidu na památku prvního presidenta Československé republiky, Tomáše Garrigua Masaryka.”

—afa—

Pomník T. G. Masaryka v San Francisku

Začátkem roku 1939 San Francisko uspořádalo mezinárodní výstavu na ostrově Treasure Island. Byl na ní otevřen také Československý pavilón, který původně měl být pod vedením čs. zastupitelských úřadů. Ale že již v tu dobu se mračna mnichovské tragédie vztahovala nad Československem a dolehla také na San Francisco. Z Prahy přicházely znepokojující zprávy, zastupitelských úřadů se zmocnila panika. Výstavní zboží a materiál na pavilón byl na cestě, ale peníze na udržení výstavy nepřicházely. Dokončení pavilónu bylo ohroženo. Výstavní komise dala zdarma pozemek na pavilón. U vchodu bylo velké panoráma Hradčan a ve dvoraně busta prezidenta Masaryka zhotovena sochařem Mařátkou. K otevření čs. pavilónu přišli úředníci výstavy, zástupci okolních měst a států. Byl to dojemný okamžik, když po státních hymnách byla čs. vlajka spuštěna do půl žerdě. Dav amerických návštěvníků, čs. děvčata v národních krojích, restaurační oddělení s českými párky a plzeňským pivem. — Když výstava byla v plném proudu, přišla mnichovská tragédie. Krvavá ruka Hitlera se pokoušela zabrat čs. pavilón. Ve 12 hodin v poledne 17. března bylo zabráněno zástupcům německého konsulátu aby zabrali pavilón. Sokol San Francisko svolal veřejnou schůzi a společně s československou kolonií prohlásil, že pavilón bude vydržovat do konce výstavy. Správa výstavy resolutně prohlásila, že uznává jen Československo a nikoli protektorát. Zpráva byla přijata s nadšením nejen v San Francisku, ale po celé krajanské Americe. Dokonce delegace lokálních Němců “German American League” vyslovila výstavnímu výboru své sympatie. Sokol San Francisko byl nucen požádat celou krajanskou Ameriku o finanční pomoc. Br. Ant. Juliš vydal přímo pathetické prohlášení: ...Naši doma nemohou vzdorovat, ale my můžeme a musíme. Německý konsul chtěl stáhnout československou vlajku a vyvěsit

VESTNIK

April 1986

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)
Subscription \$5.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - Vlasta Vraz

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650
Telephone: 656-1117

VĚSTNÍK

Duben 1986

Orgán Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)
Předplatné \$5.00 - Mimo USA \$6.00

Redaktorka - Vlasta Vrázová

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650
Telefon: 656-1117

svastiku. My jsme tomu zabránili a odrazíme další nápor za vaši pomoci. Dostáváme z Prahy telegramy s rozkazem abychom výstavu zavřeli. Neposlechli jsme! Pomozte nám udržet československou vlajku nad pavilónem." — Výstava se těšila velké pozornosti. Byl na ní pořádán Československý den se sokolským cvičením.

Po skončení výstavy byla busta T. G. Masaryka odevzdána do úschovy Sokola San Francisco a vystavena v klubovní místnosti. Starosta br. Ant. Kohoutek si často stěžoval, že "tatiček Masaryk" se na nás dívá, jak pijem u baru a hrajem karty. Požádal město San Francisco, aby nám dovolilo postavit pomník Masaryka v Golden Gate Parku. Město vyhovělo naší žádosti a pomník byl postaven na J. F. Kennedy Dr. v Růžovém paloučku. Pomník T. G. Masaryka je poutním místem pro krajany, kteří navštíví Golden Gate Park.

Jiří Špánek

Oslava narozenin T. G. Masaryka ve Washingtoně

Sdružené československé organizace ve Washingtoně vzpomněly Masarykových 136. narozenin v auditoriu "Post Hall Mount Vernon College" v neděli 9. března. Přítomné, kteří se sešli v hojném počtu, uvítal Jaroslav Kašpar-Pátý a předal slovo hlavnímu řečníku, dr. Karlu Steinbachovi z New Yorku. Dr. Steinbach je už jeden z mála, kteří ještě pamatují TGM osobně. Za svého pobytu v Praze před válkou patřil také mezi jeho nejbližší takzvané "pátečníky", kteří se pravidelně týdně, v pátek, scházeli s prezidentem-ovoboditelem v bytě spisovatele Karla Čapka.

Připočtíme k tomu, že dr. Steinbach je znamenitý řečník. Jeho přednáška nebyla proto suchým výpočtem životních dat TGM, ale živým, ba vzrušujícím vzpomínáním Masarykova vrstevníka a žáka. Dr. Steinbach nejen těžce nese, že mladá generace, která nepoznala pozhřebání takzvané Masarykovy republiky, na něho zapomíná, ba namnoze se již nespravedlivě obrací i proti jeho odkazu a učení o nezbytnosti demokracie pro civilisovaného člověka. Představil Masaryka nikoli jen jako "tatička", ale jako muže krásného fyzicky i duchovně, který dovedl rozhodně a energicky bojovat za pravdu a právo a vždycky vítězně. Na rozdíl od Edwarda Beneše byl život Tomáše Masaryka životem úspěšného vítěze, kterému bylo také dopřáno těšit se ze svých úspěchů. Umíral sice — skoro před 50 lety — s obavami v srdci o budoucnost republiky, ale na rozdíl od dr. Beneše v klidu v obecné úctě. Dr. Steinbach se proto vyslovil rozhodně proti těm, kdo dnes tak bezohledně a nekriticky napadají nešťastného Masarykova spolupracovníka dr. Beneše, kterého prezident Masaryk výslovně doporučil za svého nástupce. Je nespravedlivé činit odpovědným za všechna ta neštěstí, která se snesla na Československou republiku jen Beneše, který nebyl s to zastavit bezohledný

nápor sovětského obra, jako to nedokázali ani ostatní, mnohem silnější. Steinbach odsoudil také sprostotu, která zavalila současnou literaturu, zejména také českou a slovenskou, a která by byla nesnesitelná pro TGM i Karla Čapka a jejich současníky. "Básníci jsou nejcitlivější ozvěnou národa v radosti i neštěstí", řekl Steinbach a na důkaz toho citoval řadu básní věnovaných TGM, z nichž zejména vyzvedl Jaroslava Seiferta. Po svém způsobu citoval je zpaměti. Sklidil za to potlesk docela mimořádný od posluchačů, kteří povstali a z nichž mnohému se při tom zaleskla v oku slza.

Poté Jan Kočvara přečetl článek, který dávno vyšel v novinách československých legionářů na Sibiři a v němž se TGM osobně legionářům představoval. Nutno také vzdát pochvalu paní Lidě Brodenové, která se postarala o hodnotný hudební pořad oslavy. Byla to předně Američanka Kathleen Ennis, která za doprovodu Lídy zazpívala Smetanovy "Večerní písně" česky tak dokonale, že přítomní žasli. Podobně získala srdce posluchačů jedenáctiletá pianistka Anna Marie Hildebrandt, která zahrála bezvadně a zpaměti Mozartovu "Sonátu". Oslava zakončily české a slovenské národní písně, jež opět zpívala překrásně Kathleen Ennis. Celková kritika oslavy vyzněla ve smyslu, že to byla jedna z nejzdařilejších, jaké krajanský Washington zažil.

Z Hlasu Národa

Winston Churchill před 40 lety

5. března t.r. uplynulo 40 let od doby, kdy Winston Churchill ve Fultonu, ve státě Missouri, po prvé použil termín "železná opona", když řekl: "Od Štětína na pobřeží Baltického moře, až po Terst na Jadranu, se vytvořila 'železná opona', která rozdělila tento kontinent. Za touto čarou se nachází hlavní města starobylých států Střední a Východní Evropy: Varšava, Berlín, Praha, Vídeň, Budapešť, Bělehrad, Bukurešť a Sofie. Tato slavná města a jejich obyvatelé se nachází v oblasti, kterou musíme nazvat sovětskou sférou a jsou tudíž vystaveni v té či oné formě vysokému stupni kontroly z Moskvy." —afa—

O vzniku organizace "Amnesty International"

Mnozí z nás ví o činnosti této organizace, jejíž cílem je osvobození lidí, kteří jsou z různých důvodů nespravedlivě odsouzeni, především ale z důvodů politických. Zde čtete, jak tato organizace vznikla.

Jednoho dne v listopadu 1960 četl londýnský advokát Peter Benenson v podzemní dráze ranní noviny. Zpráva stranou všech tučných titulků, upoutala celou jeho pozornost. V jedné restauraci v Lisabonu, říkala notička, se vyjádřili dva studenti kriticky o vládě ministerského předsedy Salazara. Někdo to slyšel a udal to. Studenti byli

zatčení a odsouzení k dlouholetému žaláři. — Od onoho rána v listopadu 1960 musel Benenson stále myslet na osud obou studentů. Stále se zabýval jednou myšlenkou: kampaň, rozšířená po celém světě, v prospěch všech lidí, kteří jsou nespravedlivě vězněni, ba i pronásledováni a týráni, a to v zemích, které nedbají článků 18 a 19 Všeobecné deklarace lidských práv, které mluví o právu každého člověka na svobodu mínění a svědomí.

Peter Benenson přestoupil ke katolické víře a začal 28. května 1961 svoji kampaň v britském časopise "Observer" článkem s nadpisem "Zapomenutí zajatci", v kterém výslovně také připomíná osud pražského arcibiskupa Berana: tento byl jeden z prvních, o které se Amnesty International zasadila.

Po tom co neměla mise britské sekce jmenované organizace v únoru 1962 v Praze žádný úspěch, startovala o rok později masivní kampaň ve prospěch kardinála Berana, který byl v říjnu 1963 společně s čtyřmi biskupy propuštěn, ale nesměl vykonávat svůj úřad. — Za pomoc, které se mu dostalo skrze Amnesty International, poděkoval se arcibiskup Beran v dopise z listopadu 1963 následujícími slovy: "Modlím se za všechny, kteří podporují AI."

Po svém jmenování kardinálem v lednu 1965 byl arcibiskup Beran konečně propuštěn na svobodu a dostal povolení k vycestování. Na znamení jeho osobní vděčnosti a ocenění práce AI rozsvítil během slavnostní ceremonie v Londýně svíčku "Amnesty" jako symbol vzpomínky na politické vězně v celém světě.

Rakouská sekce jmenované organizace byla založena v roce 1970. Toto sdružení je nadstranické a nezávislé a pracuje v prospěch nespravedlivě uvězněných lidí, aby se dosáhlo jejich propuštění. K činnosti Amnesty International patří omezení a zabránění týrání, metodicky užívaného v mnohých zemích a nelidských podmínek ve vazbě, dále zasazování proti trestu smrti.

Ačkoliv uplynulo skoro 25 let od onoho dne, kdy Peter Benenson uskutečnil svoji myšlenku, je AI více třeba než kdy jindy. Pro brutalitu, rozšířenou po celém světě, útisk a pronásledování je mnoho lidí odkázáno na pomoc této organizace.

Nesmíme zapomínat na naše politické vězně v Československu. Pro nás ve svobodném světě, kde myslíme svobodně a jednáme svobodně, je skutečně k neuvěření, že by někdo mohl být vězněn pro malichernost nebo nedůležitost. Na příklad: U Plzně byla komunistickými úřady odstraněna pamětní deska, která oznamovala datum vstupu amerických armád na území Československa — zvědavost mladého muže ho stála žalář — pouze se optal co se s pamětní deskou stalo. Je vidět, že nynější režim, chce vyhladit jakoukoli připomínku, že Američané také měli zásluhu o osvobození Československa. Další případ: Matka věděla o plánovaném útěku svých dětí, ale nemohla jim zabránit v rozhodnutí — obviněna úřady, že jim v útěku nezabránila — 10 let žaláře. Prozrazený plán o pokus odchodu z Československa stál otce dvou dětí 13 roků v žaláři.

Československá krajina je stejně krásná a úchvatná jako byla za časů svobody — nesmíte se uspokojit zdánlivým klidem a krásou. Pod povrchem vládne tyranie nejhoršího druhu — komunismus.

Anglicko-český slovník idiomů metaforických a lidových rčení

Pro emigranta je znalost angličtiny otázkou existenční. K jejímu zvládnutí nestačí zásoba slov a znalost gramatiky.

Největší potíže dělají idiomy a pod ně spadající jazykové zvláštnosti, které se nedají přeložit znalostí významu jednotlivých slov a v nich obsažených, ani logickou úvahou či sebedokonalejší znalostí gramatiky.

Čs. sdružení v Kanadě proto vydává abecední slovník těchto výrazových prostředků, který, dosud v naší jazykové literatuře neexistuje.

Obsahuje na 530 str. 1358 základních hesel, které dohromady tvoří přes 10.000 idiomů, doplněných a vysvětlených příklady z literatury, novin atd.

Anglicko-český slovník idiomů vyjde v poměrně omezeném vydání ještě v tomto roce. Můžete si jej zajistit závaznou písemnou objednávkou na adrese: Československé sdružení v Kanadě, 740 Spadina Avenue, Toronto, Ont., M5S 2J2.

Šest cest Karla IV. do Francie

První cesta Václava, syna Jana Lucemburského, českého krále, se udála v roce 1323, když mu bylo 7 let. Bylo totiž v tradici rodiny Lucemburků, že posílala své syny na vychování k francouzskému dvoru. A navíc chtěl Jan vymanit svého syna z vlivu jeho matky Elišky Přemyslovny. Jakmile Václav do Francie přijel, byl ihned odvezen do Avignonu k papeži Janu XXII., který ho birmoval. Kmotrem mu byl francouzský král Karel IV. a Václav dostal po něm jméno Karel, které užíval až do své smrti. Mezitím ale otec Jan už smlouval s Karlem z Valois sňatek svého sedmiletého syna s Karlovou dcerou Markétou, známou pod jménem Blanka. Svatba se měla konat při korunovaci francouzské královny Marie, vlastní sestry Jana Lucemburského. Ke korunovaci i k sňatku došlo, ale královna se dlouho netěšila ze své slávy. Zemřela po roce při porodu. Bylo jí 18 let. Pět let po ní zemřel i francouzský král Karel IV. a na francouzský trůn dosedl Filip IV. z Valois, nevlastní bratr Blanky. Děťští manželé, Karel a Blanka, žili stále na dvoře jak Karla IV. tak Filipa VI. Tehdy si Karel oblíbil a zamiloval svého učitele Petra Rogera, fécampského opata, vysoce inteligentního, chytrého a báječného řečníka. Náklonnost byla vzájemná a byly to vztahy velmi hluboké. Filip ovšem ponechal mladé manžele u sebe jen dvě roky a pak je vrátil do Lucemburska. Poté Jan povolal syna Karla do Itálie; Blanka zůstala v Lucembursku. Po dvou letech požádal Karel otce, aby se směl vrátit do Čech. Jan svolil. První Karlova cesta v Čechách vedla ke hrobu matky Elišky na Zbraslav. V Praze pak dal zřídit pražský hrad, který byl v tak desolátním stavu, že se do něj nemohl nastěhovat a bydlel v občanském domě. Teprve téměř po roce, mohl povolat svou mladou ženu Blanku do Prahy.

Druhá Karlova cesta do Francie se odbývala v roce 1339, kdy jel za otcem k francouzskému dvoru, aby stál po boku francouzského krále, kterého ohrožoval anglický král Eduard III. Ten si totiž dělal právní nárok proti rodu Valois na dědičné panování po matce Isabele, dceři Filipa Sičného. Protože k boji nedošlo, Jan s Karlem odjeli do Montpellieru. Jen byl tehdy již na jedno oko slepý a věřil, že mu lékaři v Montpellieru zachrání alespoň druhé oko. Bohužel, nestalo se tak a Jan oslepl na obě oči. Poté udělali návštěvu

u papeže Benedikta XII. v Avignonu. Tak se Karel sešel po dlouhé době se svým bývalým učitelem Patrel Rogerem, který už byl kardinálem. Když se potkali Roger řekl: "Ty budeš jednou císařem". Karel mu odpověděl: "Ty budeš ještě dříve papežem." Obě proroctví se splnila. Po smrti Benedikta XII. nastoupil na papežský trůn Petr Roger jako Klement VI.

Ke třetí Karlově cestě do Francie došlo v roce 1344. Byla to pro Čechy nejdůležitější cesta. Tehdy jel Jan s Karlem do Lucemburska a pak na návštěvu k papeži Klementu VI. do Avignonu. Uvítání v Avignonu bylo velkolepé. Při této návštěvě smířil papež krále Jana se synem Karlem, mezi nimiž byly velké rozbroje.

Již dlouho usilovali Češi o to, aby vymanili českou církev z područí arcibiskupa mohučského. Karlovi se to při této návštěvě podařilo. Je zajímavé, že kardinálové, ač vzdělaní a inteligentní, o Česích toho věděli poměrně málo. To je vidět z toho, že Karel musel před nimi odpřisáhnout, že čeština je opravdu slovanský jazyk, že je úplně odlišná od němčiny, že Praha je od Mohuče vzdálená 12 dní cesty a že cestou z Prahy do Mohuče a zpět se musí přejít cizí arcibiskupství. Konečně 30. dubna 1344 vydal Klement VI. slavnou Bulu, kterou bylo biskupství pražské povýšeno na arcibiskupství a podléhalo mu biskupství olomoucké a nově zřízené litomyšlské. Nato 5. května vydal papež novou Bulu, která opravňovala pražského arcibiskupa korunovat českého krále. První arcibiskup byl Arnošt z Pardubic. Když se Jan s Karlem vrátili do Čech bylo slavné uvítání. Tehdy byl položen základní kámen ke katedrále Svatého Víta.

Čtvrtá Karlova cesta byla v roce 1346. Jan povolal Karla na západ, protože byli pozváni papežem do Avignonu. Šlo o vyřešení poměru papežství k císařství, který byl po dobu panování Ludvíka Bavora, jako římského císaře, velmi nejistý. Tehdy se začalo opět mluvit o jmenování Karla IV. římským císařem, a skutečně se jím stal 11. července 1346. Byl dříve římským císařem než českým králem. V té době přistála u francouzských břehů anglická vojska. Jan s Karlem spěchali na pomoc francouzskému králi, a v srpnu došlo ke známé bitvě u Kresčaku. Marň se namáhal Karel i knížata nepustit slepého Jana do boje. Ten odpověděl známou větou: "Toho bohda nebude, aby český král z boje utíkal". Padl a tři pštrosi péra, která měl na helmě, si vzal do erbu Černý Princ, anglický korunní princ, syn Eduarda III. Dodnes má tato péra v erbu Galský princ.

Mezi čtvrtou a pátou cestou se událo několik pozoruhodností v Čechách. Byla to korunovace Karla na krále českého; v roce 1348 založení pražské university; smrt jeho ženy Blanky, která mu nedala syna, ale pouze dcery. Po smrti Blanky se Karel rychle oženil s Annou Falckou, které Češi říkali Mečka. Ta mu sice dala syna Václava, ale ten zemřel jako dítě. Jiné děti neměla. Po její smrti se Karel potřetí oženil se čtrnáctiletou Annou Svidnickou, která mu konečně dala syna Václava, pozdějšího českého krále a římského císaře Václava IV., který se narodil v Norimberku. Rok po narození Václava královna zemřela při porodu i s dítětem a Karel se po čtvrté oženil s Eliškou Přemyslovnou v Krakově. Také Klement VI., Karlův přítel zemřel a po něm nastoupil na papežský trůn Inocenc VI. a po něm Urban V. Karel odjel do Říma, aby se tam dal korunovat na římského císaře. Byla to jen formalita, protože papež v Římě nebyl a Karel musel povolát kardinály do Říma, aby ho korunovali.

Pátá Karlova cesta se udála v roce 1365. Karel jel k papeži Urbanovi do Avignonu, kde se zdržel asi 10 dní. Hlavní účel návštěvy byl, aby přemluvil papeže, aby se vrátil do Říma. Tehdy také navštívil Arles, kde byl korunován na arleského krále. Nakonec se Karlovi podařilo přemluvit papeže k návratu do Říma. Mezitím Eliška porodila syna Zikmunda.

Šestá a poslední Karlova cesta byla v roce 1378, který byl rokem jeho smrti. V lednu 1378 jel Karel se synem Václavem do Paříže. Cesta byla pro Karla svízelná, protože trpěl dnou, a během cesty musel sestoupit s koně, a byl dále nesen na nosítkách. Francouzský král Karel V., Karlův synovec, udělal pro Karla IV. uvítání, jaké Paříž nepamatovala. Sám mu vyjel na půl vesty vstříc a jeho průvod trval třičtvrtě hodiny. Karel IV. se dal vysadit na koně, aby tak pozdravil svého synovce. To bylo jistě poslední Karlovo sezení na koni. Za důvod své cesty udával, že chtěl vidět místa svého mládí a ostatky svatých, které shromažďoval svatý Ludvík, který kdysi daroval českému králi Přemyslu Otakaru II. trn z Kristovy trnové koruny, pro který dal český král vystavět klenot francouzské gotiky v jižních Čechách, klášter ve Zlaté Koruně. Důvod cesty, který Karel uváděl nebyl správný. Chtěl hlavně zapůsobit osobním vlivem na kardinály, mezi nimiž, po přesídlení papeže Řehoře XI. do Říma, nastal rozvrat a nespokojenost. Karel zřejmě neuspěl, protože několik měsíců po jeho návratu do Čech vypuklo v církvi veliké schizma. Kardinálové nespokojení s Urbanem VI. v Římě si zvolili protipapeže Klementa VII. opět do Avignonu.

V sobotu 29. listopadu 1378, tři hodiny po západu slunce (jak říká Palacký) zemřel tiše na pražském hradě český král Karel I., římský císař Karel IV. Jeho tělo bylo vystaveno 11 dní v hlavní síni pražského hradu, obloženo všemi korunami, insigniemi, relikviemi a tisíci svícemi. 11. prosince bylo nesené ve slavnostním procesí ke Slovanům na Novém Městě, k Minoritům u Svatého Jakuba a k Maltézským Rytířům na Malé Straně. Všude odpočívalo jeden den. 16. prosince 1378 bylo konečně pochováno u Svatého Víta, kde odpočívá dodnes.

Dagmar Trnková, Paříž

Bibliografie Esther Jeřábkové:

Czechs and Slovaks in North America

\$15.00 PRO ČLENY ČSNRA

\$17.50 PRO NEČLENY

Naše nálepky mají svou tradici a účel připomínat světu, že Československo je stále v sovětském zajetí. Těší nás první odezva na naši žádost o finanční příspěvek. Doufáme, že je to slibný začátek a že pošlete i vy a že požádáte přátele, aby též přispěli.

Texas letos slaví 150 roků

a Texané československého původu také

Před stopadesáti lety, 21. dubna 1836, generál Sam Houston porazil Mexičany a tím získal nezávislost od Mexika. Jeho ubohá armáda sestavená z otrhaných vojáků a civilistů porazila vycvičenou mexickou armádu Santa Anna na rozblácené pastvině u tehdejší osady San Jacinta. Bitva trvala pouhých 20 minut. Ze záznamů se dovídáme, že Bedřich Lenský se zúčastnil této bitvy a také byl armádním muzikantem. Prvním Čechem v Texasu byl M. Dignovský a usadil se v místech, kde je nyní San Antonio asi roku 1833. V 1836 přišel voják Bedřich Lenský. V témže roce přišli J. Fisher a Karel A. Postel. První osada byla založena v roce 1847 a jmenovala se Catspring v okrese Austin.

Více a více osadníků přicházelo do okolí Austinu. Někteří přicházeli s rodinami, někteří sami a rodiny je následovaly.

První osadníci měli hrozně začátky. Cesta jim začala plavbou přes oceán, která většinou nebyla dobrá, dále cesta do Texasu v krytých vozech trvala několik měsíců, a když přišli na místo, byli vyčerpání, bez peněz, a často nemocní. Mnozí cestu nepřežili.

Když překonali to nejhorší a konečně, když se jim dařilo již lépe, začali se starat o budoucnost svých dětí a tak si začali stavět školy. Následovaly kostely a řemeslníci začali obchodovat. Každým rokem přibývalo více Čechů, někteří se přesídlili do jiných okresů jak Fayette, Lavaca a Washington. V roce 1854 v okrese Fayette vznikla první česká osada Fayttville. Následovaly osady Bluff, Dubina, Rožnov, Hostýn, Ammansville.

Tak pokračovaly osady za osadou, dnes jsou Češi ve 32 okresech, 250 městech a městečkách.

První Češi v Texasu se zabývali hospodařením na farmách. Texasští Češi se hodně zasloužili o vzrůst Texasu a jejich vliv je všude, v zemědělství, řemeslech, industrii, školství. Potomci prvních pionýrů jsou nyní právníci, lékaři, učitelé, prostě ve všech odvětvích.

Texas je státem kovbojů a tak je znám po celém světě. Texané mají písničku na rtech, jsou dobrodružní, ale ohleduplní, neznají hněvu, ale dovedou hájit pravdu.

Sovětská armáda

V USA vyšla nedávno kniha amerického žurnalisty Andrew Cockburna "The Treat: Inside the Soviet Military Machine". Kniha je jedním z nejlépe doložených vyličení poměrů uvnitř sovětské armády, která podle Cockburna není zdaleka tak efektivním, vzorně disciplinovaným válečným útvarům, jak se Západu často jeví. Sovětská armáda je kolos na hliněných nohou, kde morálka je mizerná, korupce na denním pořádku, kde pro vojáky je neustálý nedostatek jídla, výstroji chybí dostatek náhradních dílů a jakákoliv vlastní iniciativa je zcela potlačena rigorózními vojenskými předpisy. Kniha je vystavěna na výpovědích bývalých sovětských vojáků, žijících v exilu, na zprávách americké výzvědné služby a na sledování sovětských vojenských časopisů, které ku podivu obsahují hodně vnitřní kritiky. Tak např. jednotky známé z přehlídek na Rudém náměstí pocházejí z divizí umístěných blízko Moskvy, jejichž jediný úkol je právě nacvičení a provedení těchto parádemaršů. Jídlo pro obyčejné vojáky je tak špatné kvality, že často dochází ke stávkám, kdy vojáci odmítají potravu. Důvodem je mj. rozkrádání a prodávání potravin. Američtí lékaři

provedli vyšetření uprchlíků, kteří nedávno prošli vojenskou službou v SSSR a konstatovali, že 65% vyšetřených trpělo chorobami způsobenými podvýživou. Vojenský žold je 3,50 rublů za měsíc. Balíček cigaret stojí 50 kopějek. Vojáci nedostávají žádné hygienické potřeby, ty si musí kupovat za vlastní peníze. Proto se krade ve velkém. Hlavně benzín. Vojáci se často vůbec nedostanou na dovolenou a jsou úplně uzavřeni ve vojenském prostoru. Největší radostí ve volném čase je se úplně opít. Alkohol se do kasáren pašuje, ale pije se vše, co ho obsahuje. Nejvíce je žádán letecký benzín. MIG 25 se ve vojenské hantýrce nazývá "létající hospodou". V armádě je velké napětí mezi Rusy a ostatními národnostmi. 90 etnických skupin v SSSR mluví 130 řečmi. Vojáci často svým nadřízeným nerozumí. V listopadu 1980 nařídilo politbyro mobilizaci v Zakarpatí, pro případnou invazi do Polska. Mnoho rezervistů se vůbec nedostavilo, ti, kteří přišli, byli umístěni ve stanech přesto, že byla velká zima. Dezerce nebyla takových rozměrů, že se vojenské úřady ji ani nepokusily zastavit a dezertéry trestat.

Tzv. Ústřední skupina vojsk

Pojem "Ústřední skupina vojsk" (zkratka ÚSV) označuje v terminologii Varšavské smlouvy okupační jednotky SSSR umístěné "dočasně" na našem území. Spolu s Československou lidovou armádou tvoří ÚSV část sovětského jhozápadního "frontu", který patří k 1. strategickému klínu namířenému na západní Evropu. Ofenzivní cíle těchto vojsk leží především v jižním Německu.

Pozemní a letecké síly pod velením generálplukovníka Jermakova udržují vysoký stav bojové připravenosti. Jak ukazuje kresba, jsou všechny tyto jednotky situovány na východ od linie Praha—Brno—Bratislava ve středu Československa, čímž si sovětské velení vyhražuje rozličné operaativně strategické možnosti.

Momentálně probíhá v ÚSV řada strukturálních změn, které navazují na přestavbu struktury skupiny sovětských vojsk ve východním Německu. Jednotky dostávají nové anebo modifikované systémy zbraní, zvláštní důraz je při tom kladen na zvýšení palebné síly a značnou pohyblivost jednotek.

Pozemní síly ÚSV se skládají ze skupinového a sborového štábu, tří motostřeleckých divizí, dvou tankových divizí s celkem 1500 tanky, 800 děl různých ráží, 90 raketometů, 50 jaderných raket. Letectvo Ústřední skupiny vojsk disponuje toho času 300 stroji; z toho je 130 stíhacích bombardérů a 120 bitevních vrtulníků.

SU-25 do Československa — Sovětská bitevní letadla pro boj proti pozemním cílům SU-25 (kódování NATO: "Frogfoot") mají posílit letectvo komunistického Československa. Letadlo SU-25, které Sověti "ověřili v praxi" v Afghánsku, se podobá (jaká náhoda!) jako vejce vejci americkému A-10, které bylo konstruováno pro stejný účel. Obě letadla operují podzvukovou rychlostí a mají robustní pancéřování. "Právo Lidu"

Prosíme oznamte včas
změnu adresy

Z okupovaného Československa

V poslední době se v čs. tisku objevilo několik článků o Podk. Rusi, např. článek "Karpatská hnízka" v "LD" 15. 11. 85. Cituje se mj. kniha reportáží Ivana Olbrachta a píše se, že Poloninské Karpaty budou moci v budoucnu navštívit i "organizované skupiny turistů" z Československa. Tvrdí se také, že těžba dřeva v pralesích se přesně kontroluje a že vytěžené plochy se znovu osazují. Před časem přišla na Západ zpráva, že rusínský lid stále s vděčností uctívá památku Tomáše Masaryka. — Podle MUDr. Jana Miesslera, šéfa Karlových Varů, celkem 17.000 osob ze Západu se přijelo léčit za loňský rok. Nejvíce je Ivanů, kteří přijíždějí zvláštními vlaky přímo z Moskvy a roztahují se v Imperial hotelu, který je rezervován jen pro ně. — Pardubické gymnásium oslavilo 75 let trvání. — V Bratislavě zemřel 11. 11. 85 JUDr. Vladimír Bujna, bratr montrealského Ivana Bujny. — M. Peška z Bohdanče napsal studii o Leoši Janáčkovi a jeho stycích s vých. Čechami. — 23. 11. 85 zemřel v Praze prof. František Lom vynikající vědec v oboru zemědělské ekonomie. Jeho vrcholné dílo "Dějiny českého zemědělství" zůstává v rukopise. Pocházel z Janovic nad Úhlavou a studoval mj. v Nancy ve Francii. Bylo mu skoro 85 let. — Podle čs. tisku roste popularita čs. lázní v Třeboni. — Vyšla zajímavá publikace "Zdeko Feyfar: Fotografie 1932-82". Týž umělec vydal také "Krkonoše" (1961), "Střední Čechy" (1970) a "Labské pískovce" (1981). Narodil se 2. 3. 1913 v Jilemnicích. — J. Harth napsal článek "Historie fašistických věznic v Brně". — Kdo ví, kdy zemřel prof. Sucharda, velký přítel dětí? Opravil celkem 4x historické sošky Staroměstského orloje. — S let. akrobatickou skupinou Klimenda—Tlustý—Struž létali kolem r. 1968 také K. Krenč a Bezák, který žije v Kanadě. — Emil Zátopek, 63, poskytl s Danou interview novinářům švédského listu "Göteborgs Posten". Žijí v Troji u Prahy a pěstují hlavně jablka.

Augustin Navrátil je 57letý dělník a také signatář Charty 77. Koncem minulého roku byl zatčen a obviněn z agitace proti státu. Také byl obviněn, že rozmnožoval "Otevřený dopis č. 2", který obsahoval kritiku o záhadné smrti katolického kněze Přemysla Coufala v r. 1981. Policie zkonfiskovala Navrátilův psací stroj a několik set kopií různých dokladů a náboženských spisů.

Místo do vězení čs. komunisté se rozhodli dát A. Navrátila na psychiatrické oddělení v Praze. — V roce 1977 byl A. Navrátil držen proti své vůli na psychiatrické klinice v Kroměříži.

V Československu se zbavují nepohodlných občanů tím, že je uvězní nebo dají do blázince.

Provádí soudruh Štrougal inspekční cestu po nových stavbách socialismu a má přítom nezbytné projevy k dělnictvu. Rozohňuje se:

"Soudruzí, tuhleto stavbu musíte dokončit co nejdříve, vždyť si ji stavíte sami pro sebe!"

Vedoucí stavby ho zatahal za rukáv:

"Soudruhu ministerstký předsedo, vždyť tady stavíme věznici!"

Východní oblast — New York

Československá národní rada americká — Východní oblast v New Yorku spolu s krajanskými a exilovými organizacemi důstojně vzpomněla 136. výročí narozenin bojovníka za svobodu a demokracii československého lidu a prvního presidenta osvoboditele ČSR Tomáše G. Masaryka v neděli dne 9. března 1986 v Národní budově, 321 východní 73 ul. v New Yorku.

U této příležitosti bylo také vzpomenu na 10. března, t.j. smutné výročí, kdy tragickou smrtí zahynul ministr zahraničí Československé republiky bratr Jan Masaryk. Oslava byla početně navštívena a program byl přítomnými přijat s netajenou pochvalou.

Výroční schůze ČSNRA odbočky Gen. M. R. Štefánik (Illinois)

Odbočka konala letošní řádnou valnou hromadu v sobotu 22. února 1986 v 7:00 večer v zasedací síni Warren Township Centre v Gurnee za účasti 26 členů s pohostinstvím manželů Taubitzů.

Předseda br. Dellin zahájil jednání uvítáním přítomných a v krátkém úvodním projevu vzpomněl v první řadě bratrů a sester zakládajících členů, kteří během více než 20-leté existence naší odbočky nás navždy opustili a odešli tam, odkud není návratu. Br. Dellin zároveň uvedl, že on sám si myslí, že po více než 20 letech by bylo na čase, aby někdo mladší převzal funkci předsedy a také se o to úsilovně před schůzí pokoušel najít mezi námi někoho, kdo by byl ochoten si to předsednictví vzít na starost.

Avšak nejdříve jsme se vrátili k normálnímu pořadu. Br. Sklenář přečetl zápis z poslední valné hromady, který byl schválen jak čten. Br. Halaška podal zprávy za jednatele o činnosti odbočky za minulý rok. Zmínil se o členských schůzích a o dvou zahradních zábavách u sestry Laurichové, kde konáme tradiční piknik každý rok v upomínku na zesnulého br. doktora Lauricha, a u br. Holečka. Dále o mikulášské u Kraupnerů ve městě. Schůze se konaly v zasedacích síních Township Lake Villa, Avon a Warren Centre, které byly nám propůjčeny na přímmluvu členů, kteří v těch krajích bydlí. O pohoštění se postaraly střídavě sestry členky. Každá schůze byla obohacena nějakým programem, cestopisnou anebo jinou poučnou přednáškou a všechny se konaly v přátelském duchu. Br. Halaška se také zmínil o celé řadě podniků Rady anebo jiných spřátelených krajanských organizací, na kterých jsme většinou byli důstojně zastoupeni. Počet členů se od minulého roku nezměnil. Br. Halaška podal také krátkou zprávu o činnosti předsednictva Rady z poslední doby a zvláště se zmínil o letošním sjezdu, který se bude konat 26. a 27. dubna.

Br. Brym podal přehlednou zprávu z oblastního výboru.

Následovala zpráva naší pokladní s. Šmerdové, která vyzněla velmi dobře. Členský poplatek \$7.00 odhlasovali jsme také pro příští rok. Revisoři účtů s. Laurichová a br. Taubitz ohlásili, že vše našli v pořádku.

Poté přikročili jsme k vlastní volbě. Br. Kraupner byl požádán, aby převzal řízení schůze za tím účelem. Volby byly provedeny aklamací. Na žádost členů br. Dellin se uvolil ponechat si úřad předsedy, ale prý opravdu s

podmínkou, že je to tentokrát opravdu naposledy a abychom s ním příští rok nepočítali. V dalším průběhu voleb byli zvoleni br. Kraupner místopředsedou, br. Halaška jednatelem, br. Sklenář zapisovatelem, s. Šmerdová pokladní a s. Laurichová a br. Taubitz revisory účtů. Dále byli zvoleni členové výboru, delegáti do oblastního výboru a delegáti na letošní sjezd.

Na sjezd byl odhlasován mimořádný dar \$500.00.

Tím byl hlavní bod programu dnešní schůze splněn a po bohatém občerstvení připraveném sestrou Taubitzovou zbytek času byl věnován živé debatě, vyvolané br. dr. Schejbalem s výměnou názorů na význam a propagační účinek televizního seriálu ABC stanice na téma "Amerika po sovětské okupaci".

V debatě se ještě pokračovalo v družné přátelské zábavě při kafičku po formálním ukončení schůze. A když jsme se rozcházel, libovali jsme si, jakou jsme měli pěknou schůzi a už se všichni těšíme na příští, scházíme se už jako starí přátelé. Sestře Taubitzové srdečně děkujeme za tak bohaté občerstvení.

Valná hromada Odbočky ČNRA

Dr. Milada Horáková a Západní předměstí

Schůzi zahájila a vedla sestra Vlasta Vrázová. Vzpomněla nedávno zemřelé sestry Ludmily Kosové. Vystihla krátce, ale výstižně život sestry Kosové, jako tajemnice odbočky Dr. Milady Horákové a neúnavné pracovnice a vlastenky. Přivítala bratra dr. Rozbořila, předsedu ČNRA, který je také členem odbočky. Bratr dr. Rozbořil promluvil o důležitosti sjezdu Československé národní rady americké. Dále upozornil o přednášce a dialogu dr. Pecháčka na námět Masaryk—Beneš—Hrad, která se bude konat 6. dubna 1986 v Masarykově škole.

Po přečtení zápisu z minulé valné hromady a zprávy pokladní se přikročilo k volbám. Jednohlasně se odhlasovali ti samí úředníci co byli v roce 1985. Sestra Vrázová poděkovala všem za důvěru a připomenula plánované příští schůze, piknik v červnu; schůzi s programem v září, vánoční večírek v prosinci.

Jako na zpestření schůze bratr L. Vošáhlík promítl diapozitivy z cest na západ. Celou hodinu jsme prožívali zážitky z cest manželů Vošáhlíkových státními parky — Black Hills, Yellowstone park, Teton park. Záběry, které bratr Vošáhlík promítal, byly velmi zajímavé, jelikož cestoval cestami, které jiní turisté nevyhledávají. Po občerstvení se rozvinula velmi přátelská zábava.

Zprávy z Orange County, Kalifornie

V sobotu 1. března se členové naší odbočky zúčastnili koncertu *Pacific Symphony*, kde vynikající český skladatel a dirigent Karel Husa řídil vlastní skladbu *Music For Prague 1968*. Po krátkém úvodu Mistra Husy o významu a obsahu skladby, následovala velice působivá hudba, kterou obecenstvo odměnilo bouřlivými ovacemi. Někteří z krajanů šli po koncertu Mistru Husovi blahopřát a měli s ním krátký rozhovor. Místní tisk přinesl velmi příznivou kritiku koncertu.

Příští sobotu, 8. března, se konala výroční členská schůze odbočky; znovuzvoleni byli předseda Zemánek a jednatel Vogel, pokladníkem byla zvolena K. Vogel. Škoda, že pro nepříznivé počasí a nemoc nepřišlo na schůzi více členů, ale i

tak velká většina schvaluje a podporuje práci odbočky. V poslední době přibýlo několik nových členů a je reálná naděje pro další růst členstva i přes nevyhnutelné úbytky.

V neděli 23. března bude naše odbočka spolupředatelem oběda, na kterém promluví Bruce Herschensohn, v současné době vedoucí kandidát do primárních voleb U.S. Senátu za Republikánskou stranu. Výtěžek z oběda bude darován bojovníkům za svobodu. f jv

Český národní hřbitov pořádá oslavu na "Den Zdobení Hrobů" v pondělí 26. května 1986

Oslava se bude konat za účasti vojenských, občanských a krajských organizací s tradičním průvodem od Českého Domova, kde se seřadí v 9 hodin ráno a odkud vyjde v 9:30. Podrobnosti budou oznámeny později v krajském tisku a na pravidelné rádiové hodinice, vysílané každou neděli od 9-10 hodin dopoledne na stanici WKDC. Vlastní vzpomínkové obřady budou se konat u pomníku padlým vojínům z občanské války.

Tradiční vzpomínkové obřady na Českém národním hřbitově jsou skutečně jednou z mála příležitostí v roce, která se naskytá nám, americkým občanům československého původu, k projevení úcty a vděčnosti všem těm americkým chlapcům, včetně těch československého původu, kteří bojovali a umírali pro svobodu demokratického světa a jímž vděčíme za to, že ještě dnes žijeme ve svobodné Americe.

Český národní hřbitov je jeden z mála v Chicagu, kde se tomuto dnu věnuje rok od roku tolik pozornosti a kde se konají tak důstojné vzpomínkové obřady. Zajistě si zasluhují co největší účasti naší krajské veřejnosti. Tudíž očekáváme také z vašich řad co největší návštěvu. Těšíme se na shledanou.

Dary na činnost ČSNRA

Mr. & Mrs. Jack Hurt, OH	\$25.00
Mrs. Maria Vohryzka, OH	14.00

V rámci nálepkové akce ČSNRA darovali

Dr. R. W. Liska, KS	\$25.00
Mrs. Marie M. Land, CA	25.00
Dr. Frederick G. Kent, CA	25.00

Dar Oblastnímu výboru na tiskový fond

Mr. & Mrs. Stanley Jančík, IL	\$50.00
-------------------------------	---------

Československá národní rada americká oznamuje pořádání ŘÁDNÉHO SJEZDU

v sobotu 26. dubna a v neděli dop. 27. dubna 1986
v budově ČSA, Československých spolků v Americe,
2701 S. Harlem Ave., Berwyn, Ill.

ČSA

nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota v Americe

jest připravena poskytnouti vám nejuvhodnější druhy
životních pojistek plně zabezpečujících
vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky
poskytující pravidelný starobní důchod
jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA • 2701 SOUTH HARLEM AVENUE • BERWYN, IL 60402
Telefony (312) 795-5800 — (312) 242-2224

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA
2137 So. Lombard Ave. — Room 202
Cicero, Illinois 60650

ADDRESS CORRECTION REQUESTED

436

FIRST CLASS MAIL

